

DYSFAGIE

Door verminderde spierkracht en/of een verstoorde samenwerking van de spieren in de mond en de keel, kunnen slikproblemen ontstaan (dysfagie).

Verschijnselen?

- Hoesten tijdens of na een hap of slok
- Eten niet weg kunnen krijgen, moeite met kauwen
- Herhaaldelijk slikken om een voedselbolus weg te krijgen
- Achterblijven van voedselresten in de mond
- Gevoel dat het eten in de keel blijft steken
- Speeksel, vocht en voedsel dat uit de mond loopt

DYSFAGIE

Tips

- Informeer bij de verpleging of de patiënt iets te eten of drinken mag hebben
- De patiënt een correcte houding laten aannemen tijdens het eten of drinken, in bed zo recht mogelijk (90°)
- Zoveel mogelijk op gelijke hoogte gaan zitten als de patiënt
- Niet onnodig praten tijdens het eten, korte aanwijzingen geven mag wel
- Na het eten de mond controleren op eventuele resten
- Nooit twee verschillende consistenties tegelijk aanbieden
- Geen te grote happen geven
- Pas de volgende hap of slok aanbieden als de vorige weggeslikt is.

Dienst Logopedie:
Aerts Heidi - 011 71 55 66
Gernay Leen - 011 71 55 67

Afasie
Dysarthrie
Dysfagie

AFASIE

Afasie is een taalstoornis ten gevolge van een hersenbeschadiging. Patiënten met afasie kunnen problemen hebben met spreken, begrijpen, lezen en schrijven. Afasie uit zich bij iedereen op een andere manier.

Verschijnselen?

- Zoeken naar woorden
- Verkeerde woorden gebruiken
- Bepaalde woorden onbedoeld herhalen
- Steeds terugkerende automatismen die zich niet laten onderdrukken
- Moeite hebben met het maken van zinnen
- Misverstanden die ontstaan doordat de patiënt moeite heeft met het begrijpen van wat er gezegd wordt
- Sommige patiënten kunnen op geen enkele manier aangeven wat ze zouden willen zeggen, kunnen ook niet aanwijzen wat ze bedoelen of een gebaar maken om iets duidelijk te maken
- Bij lezen en schrijven kan de patiënt dezelfde problemen hebben als bij het uiten en begrijpen van taal zoals gezichtsuitdrukkingen, natuurlijke gebaren

AFASIE

Tips

- Spreek in korte zinnen maar niet kinderachtig
- Vraag één ding tegelijk
- Voer het gesprek in een rustige omgeving
- Spreek niet over het hoofd van de patiënt heen
- Stel vragen waarop de patiënt met 'ja' of 'nee' kan reageren
- Let op non-verbale communicatie

Op de website van Association Internationale Aphasie vindt u meer informatie over afasie in verschillende talen

www.aphasia-international.com

DYSARTHRIE

Dysarthrie is een spraakstoornis. De spieren die instaan voor het ademen, de stem, articulatie en soms slikken, werken onvoldoende waardoor de spraakverstaanbaarheid verminderd is. Deze problemen kunnen licht tot zeer ernstig zijn.

Verschijnselen?

- Speekselverlies
- Onduidelijk/onverstaanbaar spreken
- Verandering in het spreektempo
- Vaak een scheef gezicht
- Verandering van stemkwaliteit

Tips

- Neem de tijd bij een gesprek, ga zitten en maak oogcontact
- Spreek niet in plaats van de patiënt
- Durf vragen als u iets niet verstaat
- Stel helpende vragen indien nodig
- Laat de patiënt eventueel opschrijven
- Stimuleer de patiënt om rustig te spreken